C/2026/1475

2026.4.9.

P10_TA(2025)0188

A kohéziós alapok egyszerűsítésének lehetőségei

Az Európai Parlament 2025. szeptember 10-i állásfoglalása a kohéziós alapok egyszerűsítésének lehetőségeiről (2024/2106(INI))

(C/2026/1475)

Az Európai Parlament,

— tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 4., 162., 174–178. és 349. cikkére,

— tekintettel az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alap Pluszra, a Kohéziós Alapra, az Igazságos Átmenet Alapra és az Európai Tengerügyi, Halászati és Akvakultúra-alapra vonatkozó közös rendelkezések, valamint az előbbiekre és a Menekültügyi, Migrációs és Integrációs Alapra, a Belső Biztonsági Alapra és a határigazgatás és a vízumpolitika pénzügyi támogatására szolgáló eszközre vonatkozó pénzügyi szabályok megállapításáról szóló, 2021. június 24-i (EU) 2021/1060 európai parlamenti és tanácsi rendeletre ([1]) (a továbbiakban: közös rendelkezésekről szóló rendelet),

— tekintettel az Európai Regionális Fejlesztési Alapról és a Kohéziós Alapról szóló, 2021. június 24-i (EU) 2021/1058 európai parlamenti és tanácsi rendeletre ([2]),

— tekintettel az Igazságos Átmenet Alap létrehozásáról szóló, 2021. június 24-i (EU) 2021/1056 európai parlamenti és tanácsi rendeletre ([3]),

— tekintettel az Európai Regionális Fejlesztési Alap és külső finanszírozási eszközök által támogatott európai területi együttműködési célkitűzésre (Interreg) vonatkozó egyedi rendelkezésekről szóló, 2021. június 24-i (EU) 2021/1059 európai parlamenti és tanácsi rendeletre ([4]),

— tekintettel az Európai Szociális Alap Plusz (ESZA+) létrehozásáról és az 1296/2013/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2021. június 24-i (EU) 2021/1057 európai parlamenti és tanácsi rendeletre ([5]),

— tekintettel az 1301/2013/EU, az 1303/2013/EU és az 508/2014/EU rendeletnek a COVID-19 járványra adott válaszként a tagállamok egészségügyi rendszereibe és gazdaságuk más ágazataiba történő beruházások mozgósítását célzó különös intézkedések tekintetében történő módosításáról szóló, 2020. március 30-i (EU) 2020/460 európai parlamenti és tanácsi rendeletre (A koronavírusra való reagálást célzó beruházási kezdeményezés) ([6]),

— tekintettel a határrégiók fejlesztési és növekedési eszközéről (BRIDGEforEU) szóló, 2025. május 7-i (EU) 2025/925 európai parlamenti és tanácsi rendeletre ([7]),

— tekintettel az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból (EMVA) nyújtandó vidékfejlesztési támogatásról és az 1698/2005/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2013. december 17-i 1305/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletre ([8]),

([1]) HL L 231., 2021.6.30., 159. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1060/oj.
([2]) HL L 231., 2021.6.30., 60. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1058/oj.
([3]) HL L 231., 2021.6.30., 1. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1056/oj.
([4]) HL L 231., 2021.6.30., 94. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1059/oj.
([5]) HL L 231., 2021.6.30., 21. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1057/oj.
([6]) HL L 99., 2020.3.31., 5. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2020/460/oj.
([7]) HL L, 2025/925, 2025.5.19., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2025/925/oj.
([8]) HL L 347., 2013.12.20., 487. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/1305/oj.

— tekintettel az európai strukturális és beruházási alapok keretében megvalósított partnerségre vonatkozó európai magatartási kódexről szóló, 2014. január 7-i 240/2014/EU felhatalmazáson alapuló bizottsági rendeletre ([9]) (európai partnerségi magatartási kódex),

— tekintettel a területfejlesztés (CPR, III. cím, II. fejezet) végrehajtásáról és a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó európai területfejlesztési menetrendben történő alkalmazásáról szóló, 2024. január 16-i állásfoglalására ([10]),

— tekintettel a Régiók Bizottságának „Uniós költségvetés és helyi alapú politikák: javaslatok a 2027 utáni többéves pénzügyi keret új kialakítására és végrehajtási mechanizmusaira” című, 2025. január 24-i véleményére,

— tekintettel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak „A 2027 utáni kohéziós politika eredményorientáltságának fokozása – kihívások, kockázatok és lehetőségek” című, 2025. február 27-i véleményére ([11]),

— tekintettel „A következő többéves pénzügyi kerethez vezető út” című, 2025. február 11-i bizottsági közleményre (COM(2025)0046),

— tekintettel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak „A 2030-ig tartó időszakra vonatkozó uniós területfejlesztési menetrend felülvizsgálata – Úton egy integráltabb és polgárközelibb megközelítés felé, amely szorosabban kapcsolódik a kohéziós politikához” című, 2024. december 5-i véleményére ([12]),

— tekintettel az Európai Számvevőszéknek a 2023. évi pénzügyi évre vonatkozó éves jelentéseire,

— tekintettel az Európai Számvevőszék „Áttekintés a bizonyossági keretről és a 2014–2020-as időszak kohéziós kiadásainak hibáihoz hozzájáruló fő tényezőkről” című, 2024. július 8-i 03/2024. sz. jelentésére,

— tekintettel az Európai Számvevőszék „Az uniós költségvetés és a kettős finanszírozás – Alapvető elemek hiányoznak a kontrollrendszerekből, hogy enyhíteni lehessen a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz (RRF) költségfüggetlen finanszírozási modelljéből eredő megnövekedett kockázatot” című, 2024. október 21-i 22/2024. sz. különjelentésére,

— tekintettel az Európai Számvevőszék „A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz forrásainak felhasználása – Továbbra is késedelmek és kockázatok tapasztalhatók az intézkedések befejezése és ezáltal az eszköz célkitűzéseinek elérése tekintetében” című 13/2024. sz. különjelentésére,

— tekintettel eljárási szabályzata 55. cikkére,

— tekintettel a Költségvetési Bizottság és a Költségvetési Ellenőrző Bizottság véleményére,

— tekintettel a Foglalkoztatási és Szociális Bizottság levél formájában megfogalmazott véleményére,

— tekintettel a Regionális Fejlesztési Bizottság jelentésére (A10-0138/2025),

A. mivel a kohéziós politika az EU legfontosabb beruházási eszköze a gazdasági, társadalmi és területi egyenlőtlenségek csökkentésére, és hosszú távú jellegét nem veszélyeztethetik olyan szükséghelyzeti intézkedések vagy módosítások, amelyek célja a kohéziós alapok más prioritásokra való átcsoportosítása; mivel a kohéziós politika forrásait továbbra is az elsődleges célkitűzéseikre kell fenntartani;

B. mivel a regionális együttműködés katalizátorként hathat az innovációra és a rezilienciára, valamint a kohéziós politikai eszközöknek lehetővé kell tenniük az ilyen együttműködések területi és adminisztratív határokon átnyúló fejlődését;

([9]) HL L 74., 2014.3.14., 1. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2014/240/oj.
([10]) HL C, C/2024/5704, 2024.10.17., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/5704/oj.
([11]) HL C, C/2025/2018, 2025.4.30., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/2018/oj.
([12]) HL C, C/2025/773, 2025.2.11., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/773/oj.

C. mivel a kohéziós politika döntő szerepet játszik a szociális jogok európai pillére, annak cselekvési terve és a szegénység leküzdésére, a foglalkoztatási ráta növelésére és az egész életen át tartó tanulás ösztönzésére irányuló kiemelt célok megvalósítása szempontjából; mivel a jogállamisági, valamint a szociális és emberi jogi normák tekintetében alkalmazott feltételrendszer elengedhetetlen, és nem áshatják alá az egyszerűsítési törekvések; mivel a kohéziós politikából származó finanszírozáshoz való hozzáférésnek biztosítania kell a régiójukban élő valamennyi ember védelmét és befogadását, nemtől, életkortól, állampolgárságtól, egészségi állapottól, társadalmi osztálytól, etnikai hovatartozástól, szexuális irányultságtól vagy nemi identitástól függetlenül;

D. mivel a kohéziós politika finanszírozása az Európai Unió teljes költségvetésének mintegy 30 %-át teszi ki és az európai régiók támogatásának egyik fő pillére, különállónak kell maradnia és a jövőbeli többéves pénzügyi keretben nem szabad más alapokkal összevonni, hogy továbbra is biztosítsák hatékonyságát a területi egyenlőtlenségek csökkentése és a gazdasági konvergencia elősegítése terén;

E. mivel az egyszerűsített kohéziós politika kulcsfontosságú az európai reziliencia, az igazságos és fenntartható zöld és digitális átállás, a tartózkodási jogosultság valamennyi európai polgár számára történő biztosítása és az EU versenyképességének előmozdítása szempontjából;

F. mivel a helyi és regionális hatóságok vannak a legjobb helyzetben ahhoz, hogy azonosítsák a helyi kihívásokat és lehetőségeket, valamint kulcsfontosságú partnerek az EU politikai menetrendjének és kohéziós politikájának megvalósításában, mert a kormányok által végrehajtott összes közberuházás 54–58%-áért ők felelnek;

G. mivel a kulcsfontosságú stratégiai keretek, például a partnerségi megállapodások, az igazságos átmenetre vonatkozó tervek és a nemzeti reformprogramok kidolgozása gyakran hiányzik az összehangolt megközelítésből, és nem vonják be érdemben az illetékes helyi és regionális önkormányzatokat;

H. mivel a jelenlegi, 2021–2027-es programozási időszakban – amely a korábbi kezdeményezésekre épül és még inkább kiterjeszti az egyszerűsített költségelszámolási módszereket – a szakpolitikai célkitűzések listája le van szűkítve, valamint egyértelműbb beavatkozási logika van érvényben mutatók, enyhébb jelentéstételi követelmények és egységes ellenőrzési rendszer révén;

I. mivel a kohéziós politika továbbra is az európai szolidaritás egyik legláthatóbb és legkézzelfoghatóbb jelképe, és mivel a jövőben is alkalmazni kell a „ne árts a kohéziónak” elvet annak biztosítása érdekében, hogy a kohéziós politika továbbra is a fő küldetésére – a regionális egyenlőtlenségek csökkentésére és az EU-n belüli gazdasági és társadalmi konvergencia előmozdítására – összpontosítson;

J. mivel azonban az irányító hatóságok, a közvetítő szervezetek, a kedvezményezettek és a polgárok továbbra is jelentős igazgatási terhekkel és kihívásokkal szembesülnek, amelyek nemcsak a projektek végrehajtási arányát befolyásolják, hanem aláássák a kohéziós politika egészének hatékonyságát, hitelességét, láthatóságát és megítélését is;

K. mivel a kohéziós alapokból támogatott projektek tekintetében benyújtott pályázatokkal és azok végrehajtásával kapcsolatban a kedvezményezettekre háruló igazgatási terhek minden egyes finanszírozási időszakkal nőttek, és egyre elrettentőbb hatással járnak, és mivel a pályázati eljárás összetettsége és időigényes jellege gyakran olyan költség-haszon számításhoz vezet, amely eltántorítja a kedvezményezetteket a pályázástól, ezáltal korlátozva a kohéziós politika általános hatékonyságát és hozzáférhetőségét;

L. mivel a további harmonizáció és integráció biztosítása érdekében a kohéziós politika forrásai egyszerűsítésének más eszközök alkalmazása mellett kell megtörténnie;

M. mivel az igazgatási kiadások és terhek egyik fő forrását a közbeszerzési és állami támogatási szabályok jelentik, mivel azok részben az összes tagállamban tapasztalható túlszabályozásból, nevezetesen a nemzeti és szubnacionális hatóságok által a kedvezményezettekre rótt, az uniós jogi rendelkezésekből eredő követelményeken túlmutató további követelményekből, valamint az általános csoportmentességi rendelet ([13]) különböző területi összefüggések keretében történő nehéz értelmezéséből és alkalmazásából erednek;

([13]) A Bizottság 651/2014/EU rendelete (2014. június 17.) a Szerződés 107. és 108. cikke alkalmazásában bizonyos támogatási kategóriáknak a belső piaccal összeegyeztethetővé nyilvánításáról (HL L 187., 2014.6.26., 1. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2014/651/oj).

N. mivel a kohéziós politika korábbi finanszírozási időszakai – és különösen a jelenlegi, 2021–2027-es finanszírozási időszak – újra és újra túl későn kezdődtek, aminek következtében hatalmas a lemaradással kapcsolatos nyomás és lassú a kohéziós források kiáramlása;

O. mivel számos tényező, többek között a jogalkotási csomag, valamint a partnerségi megállapodások és programok késedelmes véglegesítése, a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz ezzel egyidejű végrehajtása, valamint a változó és összetett szabályozási környezet döntő szerepet játszott a kohéziós politika jelenlegi alacsony végrehajtási arányában valamennyi tagállamban;

P. mivel a változó és összetett szabályozási környezet jelentősen akadályozta a kohéziós politika időben történő, hatékony és eredményes végrehajtását, és mivel ez az összetettség Unió-szerte különösen megnehezítette a kohéziós politikai finanszírozáshoz való hozzáférést a kisebb helyi önkormányzatok, a kis- és középvállalkozások (kkv-k) és a civil társadalmi szervezetek számára;

Q. mivel az egyszerűsítési intézkedéseknek egyensúlyt kell teremteniük egyrészt a fenntartható eredmények elérése érdekében a forrásokhoz való könnyebb és jobb hozzáférés szükségessége, másrészt pedig az uniós költségvetés védelme között, kellően figyelembe véve az intézményi és nem intézményi érdekelt felek aggályait és hozzájárulásait, és ezeket az intézkedéseket nem szabad aláásni azzal, hogy a nemzeti ellenőrzési követelmények keretében ismét bonyolítják a helyzetet;

R. mivel a költségvetési rendelet ([14]) előírja a Bizottság számára, hogy hozzon korrekciós intézkedéseket, például az alkalmazandó rendelkezések egyszerűsítésére, az ellenőrzési rendszerek javítására és a program vagy a végrehajtási rendszerek átalakítására, amennyiben az uniós költségvetés végrehajtása során a hibaszint tartósan magas;

S. mivel a „berlini képletnek” nevezett felülvizsgált elosztási kulcs a közös rendelkezésekről szóló rendelet XXVI. mellékletében szereplő jelenlegi formájában – amely további jelentős elemekkel egészíti ki a GDP-t –, még nem tükrözi megfelelően a helyi szintű eltéréseket;

T. mivel a Bizottságnak a kohéziós politika egyszerűsítésére irányuló minden kísérlete során figyelembe kell vennie, hogy a meglévő végrehajtási gyakorlatok megváltoztatása először további terhet jelenthet a közigazgatási hatóságok és a kedvezményezettek számára;

U. mivel a megosztott irányításnak, a partnerség elvének, a többszintű kormányzásnak, a szubszidiaritásnak és a helyi alapú megközelítésnek továbbra is a kohéziós politika minden reformjának és egyszerűsítésének sarokkövét kell képeznie; mivel a megosztott irányítási modell a kohéziós politika alapvető pillérének bizonyult, biztosítva, hogy az uniós pénzeszközöket a régiók és a helyi területek sajátos igényeihez igazítsák, miközben a kormányzás minden szintjén előmozdítják a felelősségvállalást és az elszámoltathatóságot; mivel a többszintű kormányzási keret megerősíti az uniós, nemzeti, regionális és helyi hatóságok közötti együttműködést, biztosítva, hogy a szakpolitikákat hatékonyan úgy alakítsák ki és hajtsák végre, hogy azok tükrözzék a területi sokszínűséget és maximalizálják a helyi hatást;

V. mivel a szubszidiaritás elvét jobban lehetne alkalmazni a kohéziós finanszírozásban, például olyan küszöbértékek bevezetésével, amelyek alapján el lehetne tekinteni bizonyos kötelezettségektől és követelményektől, ahogy az más uniós pénzeszközök esetében történik;

W. mivel a területfejlesztési eszközök (például az integrált területi beruházás és a közösségvezérelt helyi fejlesztés) technikai egyszerűsítését már beépítették a 2021–2027-es programozási időszakra vonatkozó kohéziós politikai keretbe, de a kisebb projektek esetében arányaiban tekintve még mindig magasabbak az igazgatási terhek (a kedvezményezettek számára) és az adminisztratív költségek (a programhatóságok esetében), mint a nagyobb projekteknél; mivel foglalkozni kell az Európai Számvevőszék által a közösségvezérelt helyi fejlesztéssel kapcsolatban felvetett aggályokkal, különösen a helyi akciócsoportok költségvetéséhez képest aránytalan igazgatási költségekkel;

([14]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU, Euratom) 2024/2509 rendelete (2024. szeptember 23.) az Unió általános költségvetésére alkalmazandó pénzügyi szabályokról (HL L, 2024/2509, 2024.9.26., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj).

X. mivel a jelenlegi geopolitikai kihívások fényében a kohéziós politika szerepet játszhat a kulcsfontosságú kettős felhasználású infrastruktúra fejlesztésében, amely béke idején kielégíti a polgári igényeket, ugyanakkor fokozza a területi rezilienciát és a válságreagálást is, és mivel az új prioritások nem mehetnek az EU gazdasági, társadalmi és területi kohéziójába történő hosszú távú beruházások rovására, és nem vezethetnek azok csökkenéséhez;

Y. mivel a kohéziós politika következetesen bizonyította azon képességét, hogy a számára elkülönített valamennyi uniós forrás nagy részét felhasználja és hatékonyan befektesse; mivel a többéves programok velejárója, hogy a tervezési időszak utolsó szakasza felé fokozatosan növekednek a kifizetések, és ezért a jelenlegi programozási időszak végére reálisan hasonlóan pozitív eredmény várható;

Z. mivel a Bizottság rendszeres ellenőrzései mellett fenn kell tartani és meg kell erősíteni az egységes ellenőrzés elvét, és intézkedéseket kell hozni az ugyanazon projekt és kedvezményezett kapcsán végzett, a nemzeti felügyelettel átfedésben lévő regionális, nemzeti és uniós szintű kettős ellenőrzések és auditok csökkentése érdekében, biztosítva a rendeletek következetes értelmezését is, és minimálisra csökkentve a kedvezményezettekre és az irányító hatóságokra háruló igazgatási terheket;

AA. mivel a hatékony és eredményes pénzgazdálkodás elve független ellenőrzési eljárásokat követel meg az uniós szabályoknak való megfelelés biztosítása érdekében; mivel a kizárólag nemzeti felügyeletre való támaszkodás eltérésekhez vezethet a végrehajtás és a nyomon követés terén, ami aláássa a pénzügyi ellenőrzés tagállamokon belüli egységes alkalmazását és végső soron veszélyezteti az Unió pénzügyi érdekeinek védelmét;

AB. mivel a megbízható ellenőrzési mechanizmusok biztosítása elengedhetetlen az uniós pénzeszközök felhasználásával kapcsolatos elszámoltathatóság, nyomonkövethetőség és hatékonyság fenntartásához, elősegítve a csalás, a rossz gazdálkodás és a nemzeti felügyeleti rendszereken belüli következetlenségek megelőzését;

AC. mivel a kohéziós politikának reziliensnek kell maradnia a csalással, a korrupcióval és minden, arra irányuló kísérlettel szemben, hogy finanszírozását az eredeti küldetésétől és az elfogadott programprioritásoktól személyes vagy pártpolitikai érdekeket szolgáló konkrét beruházások felé térítsék el; mivel e célból meg kell erősíteni a szabálytalanságok – többek között a csalás – megelőzésére, feltárására és korrigálására szolgáló feltételeket és beépített mechanizmusokat; mivel alapvető fontosságú a partnerségi elv, az átláthatósági követelmények és a csalás elleni politikák megfelelő alkalmazása;

AD. mivel a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz és a kohéziós politika egymást átfedő prioritásai az uniós finanszírozás széttagolódását mutatják, és ez rávilágít az egyszerűsített és következetes megközelítés szükségességére;

AE. mivel a közös rendelkezésekről szóló rendelet 20. cikke már lehetővé teszi a rendkívüli vagy szokatlan körülmények miatti ideiglenes intézkedések aktiválását;

1. hangsúlyozza, hogy a kohéziós politika az elmúlt öt évben alapvető szerepet játszott a többdimenziós vészhelyzetek és társadalmi-gazdasági kihívások rugalmas és a tagállamok közötti szolidaritást erősítő módon történő kezelésében; úgy véli azonban, hogy a szabályozási keret folyamatos változásai aláásták annak stratégiai fókuszát; hangsúlyozza, hogy fenn kell tartani a hosszú távú beruházásokkal és a helyi alapú indokokkal és prioritásokkal kapcsolatos ambiciózus törekvéseket, a „ne árts a kohéziónak” elvnek megfelelően, és a növekedésre, a munkahelyteremtésre és a szociális szolgáltatásokra összpontosítva, az uniós régiók közötti egyensúlyhiányokkal, az életminőség javításával, az igazságos zöld és digitális átállással, a minőségi munkahelyek teremtésével, a szegénység felszámolásával – különös tekintettel a gyermekszegénységre – és a lakhatási válsággal kapcsolatos kihívások kezelése érdekében;

2. óva int attól, hogy a kohéziós alapokat módszeresen válságelhárításra fordítsák, mivel ez aláássa az EU gazdasági, területi és társadalmi kohéziójának erősítésére, a regionális egyenlőtlenségek csökkentésére és a fenntartható fejlődés előmozdítására irányuló elsődleges célkitűzésüket, mert a finanszírozás e célra korlátozódik; ehelyett az uniós költségvetésen belül egy állandó, megerősített és célzott szükséghelyzeti eszköz kidolgozását szorgalmazza, amely gyors és összehangolt választ ad a jövőbeli válságokra anélkül, hogy veszélyeztetné a kohéziós politika strukturális integritását, annak érdekében, hogy annak forrásait fel lehessen használni a politika elsődleges céljaira;

3. kitart amellett, hogy a hatékonyság biztosítása érdekében minden jövőbeli reformnak fenn kell tartania a megosztott irányítást, a többszintű kormányzást és a helyi alapú megközelítést; továbbá egy modern, decentralizált és megerősített kohéziós politikát szorgalmaz, az emberek középpontba helyezésével, amelyet minden szinten erős partnerségek támogatnak, mivel ez elengedhetetlen az EU egységének fenntartásához és előmozdításához a növekvő geopolitikai kihívások közepette; ragaszkodik a közös rendelkezésekről szóló rendelet 8. cikkében foglalt partnerségi elv kötelező alkalmazásához és annak szigorú ellenőrzéséhez;

4. elismeri a 2021–2027-es programozási időszakban már bevezetett fontos egyszerűsítési intézkedéseket, és különösen az e-kohézió kapcsán továbbfejlesztett digitális eszközöket, a szabályok több pénzeszközt érintő szélesebb körű harmonizációját, a programirányítás rugalmasságának javítását és a támogathatósági szabályok észszerűsítését; hangsúlyozza, hogy a hibrid és papíralapú igazgatásról át kell térni a teljesen digitális folyamatokra, ezáltal növelve a hatékonyságot, valamint megkönnyítve az irányító hatóságok és a kedvezményezettek közötti elektronikus kommunikációt; úgy véli, hogy számos tényező, többek között a 2021–2027-es programozás késedelmeiből eredő munkateher, a rendeletek programozási időszak alatti gyakori módosítása, az ellenőrzésekre és kontrollokra vonatkozó összetett, többszintű szabályozás, valamint az eltúlzott átültetés – ahol az uniós követelményeken túlmutató terheket rónak a kedvezményezettekre – hátráltatta ezeket az egyszerűsítési törekvéseket;

5. hangsúlyozza, hogy az uniós alapok kezelésének, jelentésének, nyomon követésének és ellenőrzésének digitalizációja elengedhetetlen a lehetséges kedvezményezettek hozzáférésének javításához, valamint a pénzeszközök kezelésének hatékonyabbá és átláthatóbbá tételéhez;

6. hangsúlyozza, hogy az egyszerűsítésnek a kohéziós politika vezérelvének kell lennie; hangsúlyozza, hogy az egyszerűsítési erőfeszítéseknek mindenekelőtt a kedvezményezettek terheinek csökkentésére, a pénzeszközökhöz való hozzáférésük megkönnyítésére, valamint az igazgatási munka csökkentésére, az eljárások szükségtelen megkettőzésének felszámolására kell összpontosítaniuk; e tekintetben felhívja a tagállamokat, hogy kerüljék el a túlszabályozást – az uniós követelmények szükségtelen nemzeti szabályokkal való kiegészítését –, amelyek további terheket rónak a kedvezményezettekre; megjegyzi, hogy az állami támogatási szabályok különböző tagállamokban való végrehajtása egyes esetekben tovább bonyolíthatja a helyzetet, és hangsúlyozza, hogy a késedelmekhez hozzájáruló egyéb tényezők közé tartozik a 2014–2020-as és a 2021–2027-es programozási időszak közötti átfedés, valamint a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz létrehozása;

7. hangsúlyozza, hogy a kohéziós politika egyszerűsített szabályozása kulcsfontosságú a jobb végrehajtás biztosításához; úgy véli, hogy az ágazati jogszabályok késedelmes elfogadása és a programozási dokumentumok hosszadalmas elfogadási folyamata a korábbi programozási időszakokban késedelmes végrehajtáshoz vezetett, és ezért felhívja a Bizottságot, hogy időben tegyen javaslatokat a 2028–2034-es finanszírozási időszakra annak érdekében, hogy a regionális programokat a következő többéves pénzügyi keret kezdete után haladéktalanul jóvá lehessen hagyni; javasolja annak megvizsgálását, hogy el lehetne-e távolítani bizonyos technikai szabályokat és követelményeket a közös rendelkezésekről szóló rendeletből, és azokat be lehetne-e építeni iránymutatásokba/egy kézikönyvbe annak érdekében, hogy az irányító hatóságok és a kedvezményezettek számára biztonságot teremtsenek és segítsék a szokásos munkamenet kialakítását; emlékeztet arra, hogy a finanszírozási eszközök végrehajtásával kapcsolatos bizonytalanság gyakran arra készteti a közigazgatási hatóságokat, hogy az óvatosság elvével összhangban a nem egyértelmű rendelkezések megszorítóbb értelmezésére törekedjenek;

8. aggodalmát fejezi ki egyrészt az uniós finanszírozás kiegészítő jellegének hiánya miatt, mivel a 2021–2027-es időszakban több mint 50 többéves programot finanszíroztak, másrészt pedig amiatt, hogy ezek egyre nagyobb részét – jelenleg 40 %-át – a jelenlegi többéves pénzügyi keret alapján központilag irányították, és úgy véli, hogy a kohéziós politikára szánt teljes költségvetést fenn kell tartani, sőt növelni kell a kohéziós politika jövőbeli beruházási igényeinek megfelelő kielégítése érdekében; kiemeli az uniós és a nemzeti finanszírozás hatékony összehangolásának szükségességét, és hangsúlyozza, hogy minden jövőbeli szabályozási keretnek tartalmaznia kell a keret adminisztratív hatásainak alapos értékelését; felhívja a Bizottságot, hogy mozdítsa elő a bevált gyakorlatokat, értékelve a tagállamok nemzeti rendszereit, és tegyen lépéseket a szükségtelen bonyolultságot eredményező gyakorlatok megszüntetése érdekében; újra megerősíti, hogy az európai strukturális és beruházási alapok alapvető szerepet játszanak a regionális egyenlőtlenségek csökkentésében, valamint a területi hozzáférhetőség és összeköttetések javításában, különösen az olyan hátrányos helyzetű területeken, mint a vidéki, szigeti, hegyvidéki, legkülső és keleti határ menti régiók;

9. kéri a Bizottságot, hogy az új kohéziós politika kialakításának egyszerűsítésére és az európai partnerségi magatartási kódex 3. és 4. cikkében meghatározott helyi és regionális önkormányzatokkal és partnerekkel való kötelező konzultáció és bevonásuk biztosítására irányuló, közelgő javaslatokban mozdítsa elő és alakítsa ki az alulról építkező és decentralizált megközelítést, bevonva a civil társadalmi szervezeteket és a kkv-kat;

10. úgy véli, hogy az alapok közötti jobb koordináció, amelyet a különböző kohéziós alapok egyértelműbb, koherensebb, összehangoltabb és harmonizáltabb keretével kezelnek, megnyithatja az utat egy hatékonyabb és rugalmasabb kohéziós politika előtt, beleértve az egységes szabályrendszert és a végrehajtás, a nyomon követés és az ellenőrzés egységes ellenőrzési nyomvonalát; úgy véli, hogy a kedvezményezettek számára minden tagállamban biztosított egységes, integrált informatikai interfész, amely lefedi a programciklus valamennyi szakaszát, lehetővé teszi az adatok és dokumentumok automatizált jelentéstételi eszköz által támogatott egyszerű elektronikus cseréjét, és amelyet alapos hatásvizsgálatnak vetnek alá, hozzáadott értéket jelenthet e tekintetben, és fokozhatja az átláthatóságot azáltal, hogy rendszeres és könnyen hozzáférhető tájékoztatást nyújt a kohéziós politikai projektek eredményeiről; úgy véli, hogy el kell kerülni az új, kisebb különálló alapok létrehozását annak érdekében, hogy ne ösztönözzék a finanszírozási eszközök további széttöredezettségét és párhuzamos struktúrák kialakítását; úgy véli, hogy az alapok, amelyek hatóköre és nagyságrendje széttöredezett, egyes esetekben hatékonyabbak lehetnek az EU stratégiai kihívásaira adott megoldások végrehajtásában;

11. elismeri az abban rejlő lehetőséget, hogy a 2027 utáni következő felülvizsgálat során egy nemzeti platformokkal összekötött egységes európai platformot hoznak létre, amely lehetővé teszi a kedvezményezettek, különösen a kisebb kedvezményezettek számára, hogy gyorsan hozzáférjenek a különböző uniós pénzeszközökhöz; úgy véli, hogy a Bizottságnak és a tagállamoknak minden szükséges információt meg kell adniuk a kedvezményezettek számára ahhoz, hogy e platformon keresztül hozzáférjenek az uniós forrásokhoz, biztosítva a források végső kedvezményezettjeire vonatkozó valós idejű adatcserét is, beleértve a jobb adatgyűjtést és a kohéziós politikai programok közös nyomonkövetési eredménytábláinak létrehozását; úgy véli, hogy erre szükség lehet a kedvezményezettek körében az elfogadottság és a tudatosság javítása érdekében, és potenciálisan növelheti az átláthatóságot, megelőzheti a kettős finanszírozást és megerősítheti a pénzügyi ellenőrzést, beleértve a csalások felderítését is;

12. kitart amellett, hogy a 2027 utáni programozási időszakban bevezetett valamennyi új informatikai rendszernek vagy más digitális platformnak elő kell segítenie az adatgyűjtési kérelmek egyszerűsítését, és nem szabad további vagy ismétlődő adatigényeket támasztania a kérelmezőkkel szemben;

13. hangsúlyozza azonban, hogy a nagyobb rugalmasság nem mehet a hosszú távú stratégiai tervezés és a kohéziós beruházások stabilitása rovására, és nem vezethet pénzügyi bizonytalansághoz és nem jelenthet nagyobb összetettséget a végső kedvezményezettek számára; annak biztosítását szorgalmazza, hogy a finanszírozási prioritások 2027 utáni programozási időszak alatti kiigazításai is összhangban legyenek a regionális fejlesztési célkitűzésekkel;

14. megismétli, hogy támogatja a BRIDGEforEU rendeletet, és hangsúlyozza, hogy további egyszerűsítésre van szükség, különösen a határokon átnyúló programokban, olyan testreszabott megoldásokkal, amelyek figyelembe veszik a határon átnyúló régiók előtt álló egyedi gazdasági, társadalmi és geopolitikai kihívásokat; hangsúlyozza, hogy a kohéziós politikának továbbra is elő kell mozdítania és egyszerűsítenie kell a határokon átnyúló, transznacionális és régiók közötti együttműködést;

15. úgy véli, hogy a nemek közötti egyenlőség általános érvényesítését és a nemi dimenzió integrálását a programtervezés és -végrehajtás minden szakaszában elő kell mozdítani a következő kohéziós politikai keretben; kéri azonban, hogy valamennyi tagállam következetesebben használja a nemek közötti egyenlőség szempontját érvényesítő költségvetés-tervezést nyomon követő eszközt, és hangsúlyozza, hogy az egyszerűsítési intézkedések nem áshatják alá a nemek közötti egyenlőség érvényesítésére irányuló törekvéseket;

16. úgy véli, hogy a „nehéz helyzetben lévő vállalkozás” jelenlegi fogalommeghatározása indokolatlan terhet ró a szervezetekre, és szükségtelenül bonyolult az innováció és a versenyképesség szempontjából, illetve a kohéziós alapok lehetséges végső kedvezményezettjei számára, ezért azt felül kell vizsgálni;

17. rámutat, hogy a sikeres és testre szabott egyszerűsítés alapvető előfeltétele a helyi és regionális önkormányzatok aktív és kötelező bevonása az általuk kezelt területeken megvalósuló projektek előkészítésébe, programozásába, végrehajtásába, nyomon követésébe és értékelésébe; hangsúlyozza, hogy a helyi és regionális szintekkel való szoros partnerség hiányában és a közigazgatási kapacitás megerősítése nélkül fennáll a veszélye annak, hogy a kohéziós politika túlságosan központosított folyamattá válik, amely kevés hatást gyakorol az európai régiók kiegyensúlyozott fejlődésére;

18. felhívja a Bizottságot, hogy vizsgálja meg egy területi és irányítási hatásvizsgálatnak az európai szemeszterbe való beépítését; hangsúlyozza, hogy az európai szemeszternek meg kell felelnie az EUMSZ 174. és 175. cikke szerinti kohéziós politikai célkitűzéseknek, és felszólít a régiók bevonására e célkitűzések elérésébe, valamint egy erőteljesebb területi megközelítésre; hangsúlyozza, hogy továbbra is az egy főre jutó regionális GDP-nek kell a fő kritériumot képeznie a tagállamok kohéziós politikán belüli előirányzatainak meghatározásakor, és úgy véli, hogy az egy főre jutó regionális GDP-t ki lehetne egészíteni más regionális társadalmi-gazdasági mutatókkal (pl. társadalmi, demográfiai stb.), amelyek segítenek pontosabban tükrözni a régiók társadalmi-gazdasági helyzetét azzal a céllal, hogy tovább csökkentsék a társadalmi és területi egyenlőtlenségeket, többek között a régiókon belül is, és hogy lehetővé tegyék a célzottabb beruházásokat ott, ahol a legnagyobb szükség van azokra;

19. úgy véli, hogy a szinergiák előmozdítása és az ugyanazon földrajzi és szakpolitikai területeken működő, központilag és közösen irányított programokon belüli kapacitásépítés megerősítése érdekében a közvetlen irányítású programok nemzeti kapcsolattartó pontjait be kell vonni a kohéziós és vidékfejlesztési alapok nemzeti és regionális programozásába;

20. ösztönzi az olyan integrált regionális fejlesztési eszközök alkalmazását, mint az integrált területi beruházások és a közösségvezérelt helyi fejlesztés, és javasolja, hogy vizsgálják meg a kohéziós politika költségvetése integrált területi beruházásokra, közösségvezérelt helyi fejlesztésre vagy más területi eszközökre elkülönített részének növelésére rendelkezésre álló lehetőségeket valamennyi régió számára, figyelembe véve a vidéki és távoli területek, valamint az EU keleti határ menti régióinak sajátos szükségleteit is, olyan projektekre összpontosítva, amelyek képesek hatékonyan kezelni a tényleges területi szükségleteket; javasolja, hogy vizsgálják meg a stratégiák végrehajtásához és a tanulmányok elkészítéséhez szükséges problémamegoldásra és technikai segítségnyújtásra vonatkozó javaslatokat; úgy véli, hogy az integrált területfejlesztési kezdeményezések növekvő száma – a kohéziós és vidékfejlesztési politikán belül és kívül egyaránt – gyakran nem kapcsolódik konkrét módon az európai strukturális és beruházási alapokhoz, ami korlátozhatja tartós hatásukat;

21. ellenzi a kohéziós politikai programozás felülről lefelé irányuló újraállamosítási és központosítási reformjának minden formáját, és megismétli, hogy továbbra is a többszintű kormányzásnak, a szubszidiaritásnak, a megosztott irányításnak és a helyi alapú megközelítésnek kell alapvető vezérelvként szolgálnia; megjegyzi, hogy bár a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközt úgy alakították ki, hogy gyors választ adjon a gazdasági kihívásokra, végrehajtása jelentős problémákba ütközött, beleértve az alacsony felhasználási arányokat, a pénzeszközök késedelmes folyósítását és az elosztási folyamat átláthatóságának hiányát; mindazonáltal elismeri a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközön belüli bizonyos pozitív fejleményeket, különösen a zöld beruházási normák és a jelentős károkozás elkerülését célzó elv kidolgozását; felhívja a figyelmet arra, hogy a közvetlen irányítás hatálya alá tartozó programokban a források tagállamok részére történő kifizetése nem feltétlenül tükrözi a kitűzött mérföldkövek és célok mennyiségét és fontosságát;

22. hangsúlyozza, hogy a központosított modell több hiányosságot is feltárt, különösen az uniós finanszírozás nyomonkövethetőségével, elszámoltathatóságával, hatékonyságával és hosszú távú hatásával kapcsolatban ([15]); kiemeli, hogy ezek közé tartozik a helyi és regionális önkormányzatok és a civil társadalom elégtelen bevonása, valamint a késedelmek, a korlátozott átláthatóság és az intézkedések végre nem hajtásának kockázata; figyelmeztet arra, hogy a megbízható nyomonkövetési mechanizmusok és az egyértelmű ellenőrzési követelmények hiánya aláásható az uniós pénzügyi eszközök hitelességét és hosszú távú hatását; szigorúbb felügyeletet, valamint a kifizetések és az ellenőrzött eredmények között nagyobb összhangot szorgalmaz annak biztosítása érdekében, hogy az uniós pénzeszközök kézzelfogható előnyökkel járjanak a polgárok és a társadalmi és gazdasági szereplők számára; kiemeli, hogy a többszintű kormányzás lehetővé teszi testre szabott megoldások kidolgozását valamennyi régió számára, és hangsúlyozza a helyi és regionális önkormányzatok bevonásával zajló inkluzív közös tervezési folyamatok fontosságát;

([15]) HL C 114., 2023.3.29., 5. o.; HL C, C/2024/5471, 2024.9.10., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/5471/oj, 53–56. bekezdés.

23. ellenzi az egységes nemzeti program gondolatát, mivel az nem vonja be megfelelően a helyi és regionális önkormányzatokat és távol áll a helyi valóságtól, és veszélyeztetné vagy akár meg is szüntetné a kohéziós politika azon képességét, hogy figyelembe vegye az ágazati politikák eltérő igényeit, valamint a makroregionális, nemzeti, regionális vagy helyi eszközök célkitűzéseit és sajátosságait; kitart amellett, hogy a NUTS 2 ([16]) regionális szintről irányított helyi alapú programok használata a múltban kulcsfontosságú volt a tényleges helyi szükségletek kezelése és a regionális társadalmi-gazdasági különbségek tényleges csökkentése szempontjából, és ezért azoknak a jövőben is a kohéziós politika gerincét kell képezniük;

24. hangsúlyozza az együttműködés, a tudáscsere és a kapacitásbővítés fontosságát a helyi és regionális önkormányzatok számára, beleértve a technikai és igazgatási képességeikbe való beruházást is; figyelmeztet arra, hogy a helyi és regionális önkormányzatokkal való szoros partnerség nélkül fennáll a veszélye annak, hogy a kohéziós politika túlságosan központosított folyamattá válik, és kevésbé hatékony a kiegyensúlyozott regionális fejlődés előmozdításában; hangsúlyozza, hogy az egyszerűsítési erőfeszítéseknek elő kell mozdítaniuk a helyi és regionális önkormányzatok szerepét, amelyek kulcsfontosságúak az uniós finanszírozású projektek sikeres végrehajtásához, különösen az Európai Regionális Fejlesztési Alap (ERFA), a Kohéziós Alap és az Interreg programok keretében; kiemeli, hogy a helyi és regionális önkormányzatok – többek között a programozási szakaszba való – bevonásának megerősítése kulcsfontosságú a kohéziós politika hatékonyságának, területi relevanciájának és rezilienciájának biztosításához; olyan kiegyensúlyozott megközelítést szorgalmaz, amely észszerűsíti az eljárásokat, ugyanakkor megőrzi a többszintű kormányzást és a helyi és regionális szerepvállalás területi hozzáadott értékét;

25. elismeri, hogy a teljesítményalapú mechanizmusok hozzájárulhatnak a kohéziós politika hatékonyabbá és eredményorientáltabbá tételéhez; óva int azonban e modell merev vagy egységes előírásától a 2028–2034-es programozási időszakra; hangsúlyozza, hogy bár az ilyen mechanizmusok ösztönözhetik a hatékonyságot, figyelembe kell venniük a különböző kiadási ágazatok sajátosságait és a végső kedvezményezettek heterogenitását, különösen az olyan területeken, mint a kutatás, a szociálpolitikák és a helyi infrastruktúra, amelyek esetében a rövid távú, mérhető eredmények nem feltétlenül képesek teljes mértékben megmutatni a hosszú távú hatást;

26. figyelmeztet arra, hogy a jelenlegi teljesítményalapú modellek gyakran központosított irányítási struktúrákra támaszkodnak, ami akadályozhatja a regionális és helyi önkormányzatokat abban, hogy hatékonyan kezeljék a konkrét területi kihívásokat; hangsúlyozza, hogy a teljesítményalapú végrehajtás jövőbeli alkalmazása nem mehet a kohéziós politika alapelveinek, például a többszintű kormányzásnak, a szubszidiaritásnak és a helyi alapú megközelítésnek a rovására, és azt jelentősen erősebb biztosítékoknak kell kísérniük az uniós forrásokkal való hatékony és eredményes gazdálkodás biztosítása érdekében;

27. felhívja a Bizottságot, hogy fogadjon el rugalmas és kiegyensúlyozott finanszírozási keretet, amely ötvözi az eredményalapú és a hagyományos költségalapú finanszírozást, lehetővé téve a helyi körülményekhez igazított, testre szabott megoldásokat; támogatja, hogy a Kreatív Európa program gyakorlatához hasonlóan mérföldkövek alapján növeljék az egyösszegű kifizetéseket, biztosítva ugyanakkor, hogy a regionális és helyi önkormányzatok megőrizzék a kohéziós politika végrehajtásához szükséges önállóságukat;

28. kifejezetten elismeri, hogy a teljesítményalapú modellek bevezetése nem érintheti hátrányosan a hatóságokat, a civil társadalmi szervezeteket és a kkv-kat, különösen az intézkedések előfinanszírozására vagy a célok elérésének elmulasztása esetén az esetleges veszteségek fedezésére rendelkezésre álló átlagos pénzügyi erőforrásaik korlátozott mértékének figyelembevételével;

29. elismeri, hogy a likviditási problémák eltántorítják a potenciális kedvezményezetteket, köztük a helyi önkormányzatokat, amelyeket egyes tagállamokban a pénzügyi és költségvetési autonómia hiánya sújt, attól, hogy a kohéziós politika forrásaiból finanszírozott projektekre pályázzanak; ezért ilyen esetekben felszólít az előfinanszírozás jelentős és testre szabott növelésére, a vidéki, határokon átnyúló és szigeti területeken is, a kohéziós politikai források gyors kifizetésének támogatása, valamint a társfinanszírozási szabályok egyszerűsítése érdekében;

([16]) A NUTS (statisztikai célú területi egységek nómenklatúrája) az EU statisztikai célokból az országok régióira utaló osztályozási rendszere. A „NUTS 2” az alapvető régiókra utal (a regionális politikák esetében).

30. üdvözli a 2021–2027-es kohéziós politika félidős felülvizsgálatában foglalt bizottsági javaslatot arra vonatkozóan, hogy az Oroszországgal, Belarusszal vagy Ukrajnával határos NUTS 2 régiókban a „Beruházás a munkahelyteremtésbe és növekedésbe” célkitűzés keretében zajló programok esetében biztosítsák a programallokáció 9,5 %-ának megfelelő egyszeri előfinanszírozás és a 100 %-os uniós finanszírozás igénybevételének lehetőségét; sürgeti a Bizottságot, hogy javasoljon további intézkedéseket az EU keleti határrégiói szükségleteinek kezelésére;

31. aggodalmát fejezi ki az érdekelt felek arról szóló rendszeres jelentései miatt, hogy a tagállamok nem alkalmazzák a horizontális elveket a partnerségi megállapodások előkészítése során; javasolja, hogy vezessenek be egy felülvizsgált európai magatartási kódexet közvetlenül a közös rendelkezésekről szóló rendeletbe a kódex kötelező jellegének és annak biztosítása érdekében, hogy az a területi hatással bíró közvetlen irányítású programokra is kiterjedjen; felhívja a Bizottságot, hogy szigorúan érvényesítse a partnerségi elv alkalmazását, és vizsgálja meg a Parlament partnerségi megállapodásokra és programokra vonatkozó felügyeleti és ellenőrzési hatáskörének megerősítését célzó intézkedéseket; felhívja a Bizottságot, hogy a szakértelem garantálása és a csalás megelőzése érdekében biztosítsa, hogy a tagállamok végezzenek rendszeres felügyeletet, beleértve a partnerek felügyeletét is a nyomon követés és a szakértők kiválasztása során;

32. emlékeztet annak fontosságára, hogy a csalás, az összeférhetetlenség, a korrupció, a kettős finanszírozás és a pénzmosás minden formájának elkerülése érdekében valamennyi programban és minden kedvezményezett esetében szigorúan alkalmazzák az uniós pénzügyi szabályokat; felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy javasoljanak további intézkedéseket a kettős finanszírozás megelőzése és elkerülése, az integrált projektek számára biztosított lehetőségek bővítése, az adatbányászati eszközök interoperabilitásának biztosítása, valamint az irányító hatóságok adatmegőrzési kötelezettségeinek minimalizálása érdekében; ismételten felhívja a Bizottságot, hogy valamennyi uniós alap esetében, beleértve a megosztott irányítású alapokat is, tegye kötelezővé az olyan informatikai eszközök használatát, mint a korai felismerési és kizárási rendszer (EDES) és az ARACHNE, és biztosítsa az új technológiák jobb használatát az ellenőrzések fokozása és az uniós költségvetés csalással és visszaélésekkel szembeni védelme érdekében; hangsúlyozza, hogy egyensúlyt kell teremteni az uniós költségvetés egyszerűsítése és védelme között; emlékeztet arra, hogy az egyszerűsítési törekvéseknek meg kell felelniük a megfelelő ügyintézés, a közbeszerzés és az ellenőrzés elvének, amelyek mindegyike lényeges a szociális és környezetvédelmi feltételesség, valamint a jogállamiság fenntartásához;

33. felhívja a Bizottságot, hogy készíttessen tanulmányokat a kohéziós alapok és az ágazati programok közötti szinergiáról, ahogyan azt a Horizont Európa program esetében is tette;

34. kéri, hogy a regionális és helyi önkormányzatok, valamint a városok és a városi önkormányzatok közvetlenebbül férjenek hozzá az uniós finanszírozáshoz, többek között az integrált területi beruházások szélesebb körű alkalmazása, valamint a szociális és gazdasági partnereket célzó projektekre való összpontosítás révén; felhívja a Bizottságot, hogy tárjon fel további módokat annak biztosítására, hogy a helyi és regionális önkormányzatok, a civil társadalom és más kedvezményezettek továbbra is részesülhessenek uniós finanszírozásban a jogállamiság nemzeti kormányok általi megsértése esetén a jogállamiságra vonatkozó feltételrendszerről szóló rendelet ([17]) alkalmazásának gyengítése nélkül; hangsúlyozza, hogy a finanszírozást nem szabad átcsoportosítani más programokhoz, hogy meg lehessen őrizni a felfüggesztési határozat integritását mindaddig, amíg el nem érik annak célkitűzéseit, és nem teljesül a finanszírozási eszközökhöz való hozzáférés valamennyi feltétele;

35. ösztönzi továbbá egy állandó tanácsadó hálózat létrehozását, amely összehangolná munkáját a már létező programokkal vagy struktúrákkal, hogy segítsen eligazodni az önkormányzatoknak a kohéziós politika végrehajtásának bonyolult világában;

36. üdvözli az európai vidékfejlesztési eszköztárhoz hasonló eszközöket, amelyek célja, hogy a kedvezményezetteket eligazítsák a rendelkezésre álló programokban; hangsúlyozza azonban, hogy az ilyen egyablakos ügyintézési pontok szükségessége rávilágít a jelenlegi struktúrák túlzott összetettségére, amelyek számos kedvezményezett, különösen a kis állami hatóságok számára továbbra is elérhetetlenek;

([17]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU, Euratom) 2020/2092 rendelete (2020. december 16.) az uniós költségvetés védelmét szolgáló általános feltételrendszerről (HL L 433. I, 2020.12.22., 1. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2020/2092/oj).

37. hangsúlyozza, hogy az uniós alapok decentralizált és hatékony kezelésének és végrehajtásának támogatása érdekében sürgősen növelni kell a hatékony és megfelelő adminisztratív kapacitás kiépítésére irányuló beruházásokat, célzott pénzügyi forrásokkal és technikai segítségnyújtással, különösen a helyi és regionális önkormányzatok számára, beleértve a szigeti és távoli területeken lévőket is, különös tekintettel a történelmileg alacsony felhasználási arányt mutató régiókra;

38. kéri, hogy a kohéziós politika keretében erősítsék meg a technikai segítségnyújtási eszközöket, például azokat, amelyeket az Európai Beruházási Bank és a Bizottság együttműködésével dolgoztak ki a területi beruházások stratégiai tervezési kapacitásainak támogatása érdekében, valamint a projektek azonosításához, tervezéséhez és előkészítéséhez nyújtott célzott tanácsadási támogatást; elismeri a pénzügyi eszközök vezető szerepét a versenyképesség valamennyi uniós régióban történő előmozdítása, valamint a magán- és közforrások mozgósítása terén;

39. kiemeli, hogy a kohéziós politika sikere az előretekintő és inkluzív stratégiáktól, az érdekelt felek és a civil társadalom megfelelő bevonásától, valamint a felelősségteljes kormányzástól függ; elismeri, hogy elő kell mozdítani az eredményalapú irányítási megközelítéseket, beleértve a mérhető mutatók és a változáselméleti modellek alkalmazását a programértékelés során; hangsúlyozza annak fontosságát, hogy külön forrásokat különítsenek el a szociális partnerek kapacitásépítésére, valamint arra, hogy a civil társadalmi szervezetek megerősítsék szerepüket a felelősségteljes kormányzás és az uniós alapok végrehajtása terén;

40. kéri a Bizottságot, hogy az új állami támogatási kereten belül tegyen javaslatot az állami támogatási szabályok alkalmazásának további egyszerűsítésére a kohézióval kapcsolatos ágazatközi finanszírozás esetében, amely egyesíti az uniós és a nemzeti forrásokat (például az Európai Szociális Alap Plusz és az ERFA keretében nyújtott többoldalú finanszírozás keretében) azzal a céllal, hogy a helyi szinten megvalósuló kohéziós politikai beruházások hatékonyságának fokozása és a piaci torzulás elkerülése mellett nemzeti és regionális szinten csökkentse a hibákat és az igazgatási terheket; felhívja a Bizottságot annak megvizsgálására, hogy a megosztott irányítású programok – mint például a közvetlen irányítású programok, például a Horizont Európa vagy az Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz – egyes esetekben élvezhetnének-e mentességet az állami támogatási szabályok alól;

41. sürgeti a Bizottságot, hogy az európai közbeszerzési irányelv ([18]) közelgő felülvizsgálatával összefüggésben továbbra is mozdítsa elő a szociális záradék alkalmazását és a kollektív tárgyalásokat; hangsúlyozza, hogy az ajánlatkérő szerveknek ki kell zárniuk a pályázatokból azokat a gazdasági szereplőket, amelyek bűncselekményeket követtek el; kéri, hogy a kohéziós politikára vonatkozó szabályok tegyék lehetővé, hogy közpénzekből csak olyan vállalkozások részesülhessenek, amelyek tiszteletben tartják a munkavállalók jogait és a munkafeltételekre vonatkozó szabályokat;

42. úgy véli, hogy meg kell erősíteni az egységes ellenőrzés elvét, és emlékeztet arra, hogy a gyakorlatban az egységes ellenőrzési megközelítés alkalmazása a tagállamok ellenőrző szervei által végzett alapos és megbízható ellenőrzési munkától függ; hangsúlyozza, hogy a következő kohéziós politikába be kell vezetni az ellenőrzések és kontrollok felülvizsgált, megerősített és egységes megközelítését, és hogy ennek a megközelítésnek a hibák és a csalási arányok csökkentésére kell irányulnia a költségvetési időszak elején végzett megelőző (előzetes) ellenőrzések megerősítése révén, az ellenőrzési hiányosságok és kockázatok csökkentése érdekében; hangsúlyozza, hogy ezt a megközelítést fontos összehangolni az Európai Számvevőszék ajánlásaival, különösen a pénzgazdálkodás megerősítése, a kiadások hatékonyságának növelése és annak biztosítása tekintetében, hogy a korábbi programozási időszakokban azonosított hibák ne ismétlődjenek meg;

43. kéri, hogy az ellenőrző szervek az egész Unióban és az összes alap tekintetében következetesebben értelmezzék a szabályozásokat, és nagyobb mértékben a kockázatokon alapuló ellenőrzési stratégiát szorgalmaz a szükségtelen átfedések elkerülése érdekében, biztosítva ugyanakkor a hatékony pénzügyi felügyeletet és a csalás megelőzését; hangsúlyozza, hogy a jogállamisági feltételrendszer vagy a 7. cikk szerinti eljárás hatálya alá tartozó, illetve az Európai Ügyészséghez nem csatlakozó tagállamok által működtetett programok esetében szigorúbb ellenőrzést kell végezni;

([18]) Az Európai Parlament és a Tanács 2014/24/EU irányelve (2014. február 26.) a közbeszerzésről és a 2004/18/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 94., 2014.3.28., 65. o., http://data.europa.eu/eli/dir/2014/24/oj).

44. felhívja a Bizottságot, hogy tegyen javaslatot az egyszerűsített költségelszámolási módszerek és a költségfüggetlen finanszírozás szabványosítására és szélesebb körű alkalmazására, és hangsúlyozza azok kulcsfontosságú szerepét az adminisztratív terhek csökkentésében, a hibaarány csökkentésében és az eredmények javításában; javasolja e mechanizmusok kiterjesztését, különösen a közbeszerzésre, az ellenőrzésre és az auditra vonatkozó küszöbértékek könnyítésével; hangsúlyozza azok hasznosságát a bürokrácia csökkentése és a végrehajtás felgyorsítása szempontjából azokban az esetekben, amikor a célkitűzések egyértelműen ellenőrizhetők, különösen a kisebb kedvezményezettek, például a helyi önkormányzatok, a civil társadalmi szervezetek és a helyi akciócsoportok esetében, illetve a mikrovállalkozásokat és a szociális gazdaság szereplőit érintő projektekben; felhívja a Bizottságot, hogy vizsgálja meg az egyszerűsített jelentéstételi és ellenőrzési eljárások bevezetésének lehetőségeit a 100 000-nél kevesebb lakosú települések helyi önkormányzatai, valamint a vidéki térségekben, szigeteken és az EU legkülső régióiban található kedvezményezettek számára az egyszerűsítés és a hatékony és eredményes pénzgazdálkodás közötti egyensúly megteremtése érdekében;

45. úgy véli, hogy az ellenőrzések és kontrollok megközelítésének megváltoztatására van szükség a pénzügyi korrekciók esetében a statisztikai extrapolálás alkalmazásától való eltérés révén a nem szándékos hibák és a csalások közötti egyértelmű különbségtétel céljából annak biztosítása érdekében, hogy az ilyen korrekciók csak a rendszerszintű szabálytalanságok és a szándékos csalások eseteire irányuljanak, valamint hogy elkerüljék a kedvezményezettekre és az irányító hatóságokra nehezedő túlzott munkaterhet vagy pénzügyi terheket; hangsúlyozza, hogy a pénzügyi ellenőrzéssel és az ellenőrzési munkával, valamint azok nyomon követésével kapcsolatos igazgatási és pénzügyi terheknek mindig arányosnak kell lenniük a források volumenével és a kapcsolódó kockázatokkal;

46. felhívja a Bizottságot, hogy tárja fel az uniós alapok egymást kiegészítő jellege növelésének különböző lehetőségeit, többek között az EMVA közösségi alapú és helyi fejlesztési beavatkozásainak a közös rendelkezésekről szóló rendeletbe való újraintegrálása révén;

47. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak, a Bizottságnak, az Európai Számvevőszéknek, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak, a Régiók Bizottságának, valamint a tagállamok nemzeti és regionális parlamentjeinek.